

DIFTAR nadelig voor inwoners

Tarief wordt er niet lager van. De afvaldienst van de gemeente wordt gewoon heel duur.

Alternatief

In plaats van de invoering van diftar is het volgens Duurstede voor Democratie beter om een vast tarief van €299 te gebruiken. Dat is een behoorlijke kostenstijging die te danken is aan de Haagse partijen SP, GL, D66, VVD, CDA, en CU. Zij hebben de belastingen op afval verhoogd en met regelgeving barrières opgeworpen tegen concurrentie.

Daar kunnen we in Wijk bij Duurstede weinig aan doen, maar we kunnen wel het comfort voor onze inwoners optimaliseren. Daar past diftar niet bij.

De gemeente geeft aan dat de kostenstijging van de afvalstoffenheffing komt door hogere verwerkingskosten. Wijk bij Duurstede werkt samen in de regio met Afval Verwijdering Utrecht (AVU). De kosten in de regio zijn bijna 50% hoger voor 2021 ten opzichte van 2020. Omdat de gemeenten dezelfde kostenstijging hebben, maar niet dezelfde hoeveelheden afval zijn de kosten voor de huishoudens per gemeente verschillend.

Duurstede voor Democratie liet met een Quicksan onderzoeken hoe de kosten per gemeente verschillen. Houten is vergelijkbaar met Wijk bij Duurstede vanwege het grote landelijke gebied, Nieuwegein en Utrecht zijn stedelijk.

De stedelijke gemeenten gaan gebruik maken van nascheiding van het afval, Wijk bij Duurstede voert diftar in om scheiden te stimuleren. Duurstede voor Democratie wil weten of dat gunstig uitpakt voor inwoners of niet.

Kosten die betrekking hebben op transport en overhead worden niet betrokken. Deze worden aangenomen te stijgen met een gelijk percentage voor alle gemeenten. De verschillen in verwerkingskosten per afvalsoort moeten de verklaring leveren voor het verschil in kostenstijgingen per gemeente.

Duurstede voor Democratie komt tot de conclusie dat Wijkenaren beter af zijn zonder dan met diftar. Dit omdat het kostenvoordeel voor de meeste gezinnen niet merkbaar is. Het voorstel van de gemeente is €263 per jaar als vast tarief, en de gemeente berekend dan dat gemiddeld er voor het

leggen van je kliko zoveel bijkomt dat het €295 per huishouden wordt. Er is weinig verschil ten opzichte van de andere deelnemende gemeenten. Het weegt zeker niet op tegen het voordeel van nascheiding dat de andere gemeenten invoeren.

Door de invoering van diftar stapt Wijk af van het solidariteitsprincipe. Men stapt over naar het principe van de vervuiler betaalt. Maar is dat wel zo? Als de gemeente dat principe wil bezigen, moet er net als in de andere gemeenten een apart tarief voor éénpersoonshuishoudens en meerpersoonshuishoudens worden ingevoerd. Ook zouden degenen die meer pmd inleveren een korting op hun rekening moeten krijgen. De inhoud van de PMD container heeft namelijk waarde.

Duurstede voor Democratie stelt voor de invoering van diftar nu af te blazen, en zo snel mogelijk te gaan nascheiden.

Samenvatting onderzoek

De inwoners van Wijk bij Duurstede scheiden hun afval bovengemiddeld goed. Desondanks groeien de kosten naar het niveau van de gemeenten waar veel minder wordt gescheiden.

Het kostenvoordeel van de inwoners van Wijk bij Duurstede is ten opzichte van Nieuwegein 6 euro per jaar per huishouden.

Het voordeel van inwoners van Nieuwegein is dat ze het afval niet scheiden en dus een frequentere leging als service hebben.

Het bestuur van de gemeente Wijk bij Duurstede doet met invoering van diftar de facto afstand van het solidariteitsprincipe dat de afgelopen jaren is gehanteerd. Het bestuur kan de inwoners voorleggen het vaste tarief te verhogen tot € 299 per huishouden per jaar in plaats van het huidige voorstel van € 263 met daarbij een variabel tarief voor leging van de afvalcontainers.

Kostenstijgingen

De AVU gemeenten kennen verschillen in de tarieven. Wijk bij Duurstede heeft een solidariteitssysteem waarbij éénpersoonshuishoudens hetzelfde tarief kennen als méérpersoonshuishoudens. De andere gemeenten in de vergelijking hebben afzonderlijke tarieven voor die groepen.

Gemeente Wijk bij Duurstede geeft aan dat het basistarief voor huishoudens €263 wordt voor 2021. Dit tarief is alleen mogelijk wanneer een huishouden geen restafval meer inlevert. Door invoering van diftar is een bedrag per leging van de afvalcontainers vastgesteld. De gemeente geeft aan dat bij gemiddeld aantal legingen de afvalstoffenheffing netto €299 per huishouden gaat bedragen.

Om de vergelijking te kunnen maken zijn de tarieven van de overige gemeenten gehomogeniseerd. Hierbij zijn de totale lasten gedeeld door het

aantal huishoudens. (Voor Houten zijn de tarieven voor 2021 niet bekend en is het tarief voor 2020 gebruikt plus inflatiecorrectie van 1.2%.)

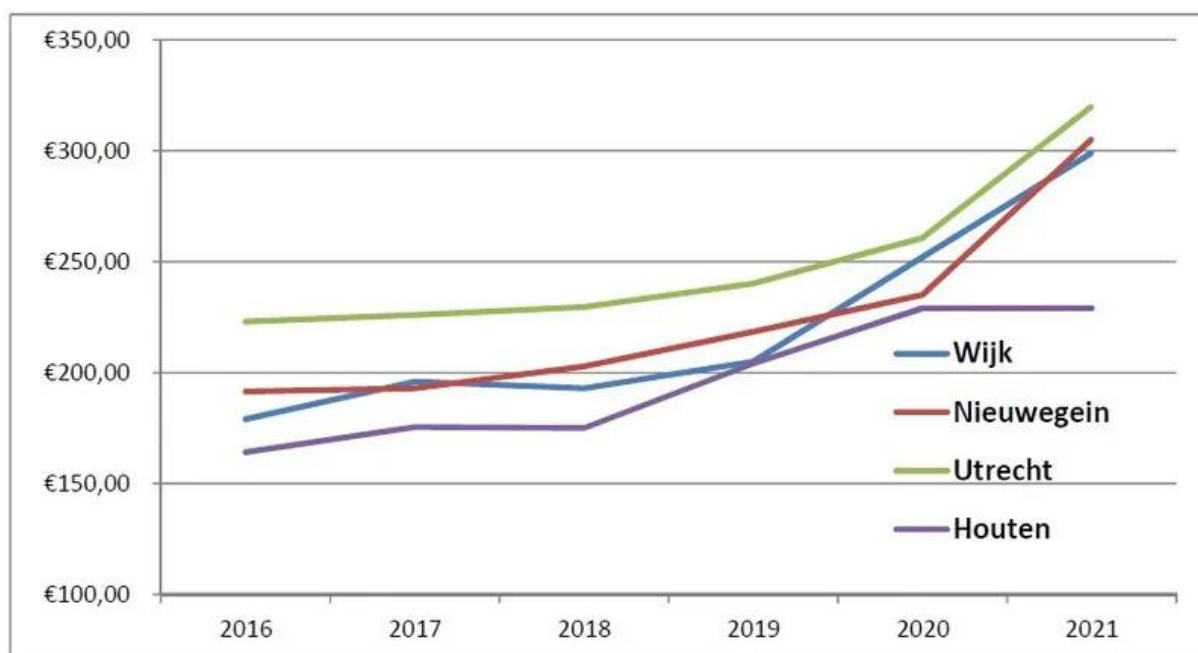
Heffing per huishouden	Wijk bij Duurstede	Nieuwegein	Utrecht	Houten
2016	€ 179,00	€ 191,48	€ 223,05	€ 164,22
2017	€ 196,00	€ 192,88	€ 225,93	€ 175,50
2018	€ 193,00	€ 202,74	€ 229,61	€ 175,06
2019	€ 205,00	€ 218,41	€ 240,19	€ 204,14
2020	€ 252,00	€ 234,98	€ 260,59	€ 229,02
2021	€ 299,00	€ 305,17	€ 319,84	€ 231,77

De stijgingen van de afvalstoffenheffing per huishouden zijn;

Gemeente	stijging 2020-2021	stijging 2019-2020	stijging 2018-2019
Wijk bij Duurstede	€ 47,00	€ 47,00	€ 12,00
Nieuwegein	€ 70,18	€ 16,57	€ 15,67
Utrecht	€ 59,25	€ 20,41	€ 10,58
Houten*	€ 2,75	€ 24,89	€ 29,07

(*voor Houten zijn de 2021 tarieven niet bekend)

De tariefstijging in de periode 2018-2021 is het grootst voor Gemeente Nieuwegein. Wijk bij Duurstede is in 2019 begonnen met een sterke stijging zodat de toename van 2020 lager kan uitpakken dan in de andere gemeenten.

De tarieven in alle gemeenten stijgen. Het tarief van Wijk bij Duurstede was structureel lager dan dat van Utrecht. Sinds 2019 groeit Wijk bij Duurstede naar de tarieven van de stedelijke gemeenten toe.

Nieuwegein en Utrecht gebruiken nascheiding. Houten en Wijk bij Duurstede niet.

2. Belastingen

De hogere heffing is mede een uitkomst van landelijk overheidsbeleid. Het Rijk vraagt gemeenten meer te betalen voor het storten en verbranden van restafval, zodat afval scheiden en recyclen wordt gestimuleerd. In 2019 ging de afvalstoffenbelasting van 13 naar 31 euro per ton afval. De gemeenten berekenen de kosten door aan de bewoners.

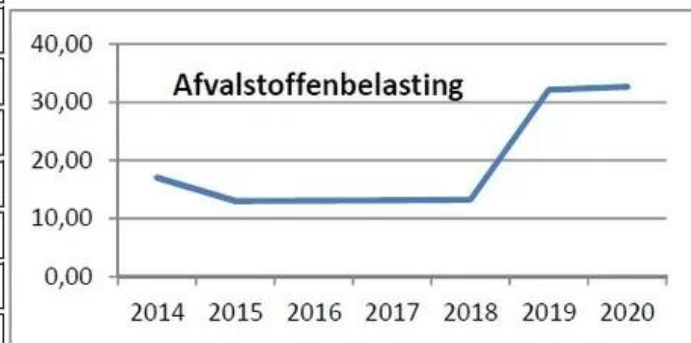
Afvalstoffenbelasting:

De toename van de afvalstoffenbelasting gebeurt voornamelijk tussen 2018 en 2019.

Met ingang van 1 april 2014:

Jaar	Tarief
2014	€ 17,00 per 1.000 kg
2015	€ 13,00 per 1.000 kg
2016	€ 13,07 per 1.000 kg
2017	€ 13,11 per 1.000 kg
2018	€ 13,21 per 1.000 kg
2019	€ 32,12 per 1.000 kg
2020	€ 32,63 per 1.000 kg

Grafiek

Op 15 september 2020 werd de wet Wet CO2-heffing industrie aangenomen. De belasting op verbranding van afval is hierin opgenomen. Duizend kilo restafval verbranden kost in 2021 €154, tegenover €89 in 2020. Een stijging van €65/ton. Van die €65 stijging is €30 veroorzaakt door de Wet CO2 heffing industrie.

3. Markontwikkeling

Er zijn 2 factoren die zorgen voor hogere verwerkingskosten buiten de belastingverhogingen. De ene zijn de lagere opbrengsten van ingezamelde afvalstromen en de andere zijn importrestricties van verwerkende landen.

GFT

De concurrentie op de markt is klein, dus de prijzen zijn hoog, volgens Afval Verwijdering Utrecht (AVU). Bij de AVU gaan de prijzen steviger omhoog dan in andere regio's: per ton gft van 56 euro naar 85, blijkt uit een brief van

AVU aan gebruikers.

Concurrentie neemt niet toe doordat toetreden tot de markt barrières kent door regelgeving. Er is voldoende verwerkingscapaciteit.

PMD

PMD heeft een waarde als grondstof. Deze waarde is gedaald. Hierdoor krijgen de gemeenten minder inkomsten uit PMD. Dit heeft kostenstijging voor de inwoners tot gevolg. De waarde is gedaald door een importverbod in China.

Er gaat geen plastic afval van consumenten meer naar China. Het recyclen van consumentenafval is door de situatie duurder worden. Daar betaalt de consument aan mee. De verpakkende industrie betaalt namelijk voor het inzamelen en recyclen van verpakkingen. Dat kost jaarlijks zo'n 150 miljoen euro. Dat bedrag is verwerkt in de producten die je koopt. Door het Chinese verbod is de prijs van kunststof afval fors gedaald, waardoor er meer geld bij moet om het te recyclen.

Papier/karton

Ten opzichte van de huidige karton markt verwachten de verwerkers eind 2020 een daling. China vult de laatste licenties vanuit de VS en Japan. Na het vullen zullen ook deze 2 landen op zoek moeten naar alternatieven. Daarmee komen ze in Europese vaarwater. Door die aanbodstijging zal de waarde dalen. Afzet naar Indonesië is onzeker. De overheid wil daar waarschijnlijk restricties op import gaan opleggen. Turkije heeft aangekondigd hetzelfde te willen doen.

Europa heeft nieuwe papier productie capaciteit gebouwd maar als de afzet van het nieuwe product niet goed loopt zullen stilstanden te verwachten zijn. Verwachting voor 2021 is een grillige markt waarbij het prijsniveau nog verder zal dalen.

Verbranding

De capaciteit voor het verbranden van afval in Nederland is kwetsbaar. Een van de grootste verbrandingsinstallaties van ons land, AEB in Amsterdam, was buiten gebruik per 2019. Het afvalaanbod is onveranderd groot. In het verleden zijn omvangrijke contracten afgesloten voor het verbranden van afval uit het buitenland. Dit grote aanbod van afval leidde tot forse prijsverhogingen bij de verbrandingsinstallaties. Een bijkomende (prijsverhogende) factor is dat installaties steeds veeleisender worden ten aanzien van de samenstelling van het afval dat men mag accepteren. Dit mag niet te veel calorische waarde hebben; het mag dus niet te "heet" branden. Het is enorm lastig voor afvalbedrijven om het afval dat zij naar de

ovens willen brengen, in de juiste, laag-calorische samenstelling te krijgen. Deze omstandigheden leiden tot hogere kosten van de verwerking van ongeveer €30/ton.

4. Hoeveelheden afval

De hoeveelheid afval per huishouding verschilt per gemeente. De verwerkingstarieven van de afvalsoorten verschillen. Papier en PMD (plastic metaal drinkkartons) hebben een marktwaarde. Voor de overige stoffen moeten kosten gemaakt worden voor de verwerking. De inwoners van de onderzochte gemeenten hebben niet dezelfde hoeveelheden per afvalsoort:

Cijfers 2019	Wijk bij Duurstede	Utrecht	Houten	Nieuwegein
Huishoudelijk restafval [%]	25,8%	50,1%	24,4%	46%
Totaal huishoudelijk afval [kg per inwoner]	530	392,3	525,6	443,9
GFT-afval [kg per inwoner]	116,6	33,5	101,3	66
Oud papier en karton [kg per inwoner]	60,1	27	54,4	42,8
Grof huishoudelijk restafval [kg per inwoner]	42,6	27,7	25,1	26,4
Huishoudelijk restafval [kg per inwoner]	136,9	196,5	128,4	204,3
Verpakkingsglas [kg per inwoner]	21,8	19,5	21,6	17,8
Textiel [kg per inwoner]	6,4	1,9	4,6	?
Klein chemisch afval (KCA) [kg per inwoner]	1,1	1	1,5	1,3

De inwoners in gemeentes Houten en Wijk bij Duurstede scheiden hun afval aanmerkelijk meer dan de inwoners van de andere gemeenten. De scheiding van papier en PMD is beduidend hoger. Dat zou een kostenvoordeel moeten opleveren. Dit kostenvoordeel loopt door marktomstandigheden terug. De stedelijke gemeenten kennen veel minder gescheiden GFT afval. De stedelijke gemeenten hebben meer huishoudelijk restafval. De verwerkingskosten zijn daarmee hoger dan in de landelijke gemeenten.

5. Kosten per afvalsoort

Het verschil in de bereidheid (of mogelijkheid) tot het scheiden van afval zou in de kosten per afvalsoort zichtbaar moeten zijn.

Het verwerkingstarief van GFT wordt €85. De verwerking door verbranding €154. Het scheiden van gft van de reststroom levert forse kostenbesparing op. Verbranding is bijna 2 maal zo duur als het verwerken als gft.

De hoeveelheden in kilogram uit het vorige hoofdstuk zijn in onderstaande tabel verrekend voor de verwerkingskosten. Dit zijn kosten per inwoner, dus niet per huishouden.

	Wijk bij Duurstede	Utrecht	Houten	Nieuwegein
gft was 56 per ton	€ 6,53	€ 1,88	€ 5,67	€ 3,70
verbranding was 89 per ton	€ 12,18	€ 17,49	€ 11,43	€ 18,18
gft wordt 85 per ton	€ 9,91	€ 2,85	€ 8,61	€ 5,61
verbranding wordt 154 per ton	€ 21,08	€ 30,26	€ 19,77	€ 31,46
kostenstijging 2020-2021	€ 12,28	€ 13,74	€ 11,28	€ 15,19

De kostenstijging in de stedelijke gemeenten is groter dan in de landelijke gemeenten, zoals verwacht. Dit zijn kosten per inwoner. Omrekenen naar kostenstijging per huishouden wordt gedaan door de kosten per inwoner te vermenigvuldigen met het aantal inwoners, en dat totaal te delen door het aantal huishoudens.

	Wijk bij Duurstede	Utrecht	Houten	Nieuwegein
Omrekening per huishouden:	€ 29,09	€ 27,05	€ 27,92	€ 32,88

6. Conclusies

Er zijn gemeenten met nascheiding en zonder. De gemeenten zonder nascheiding scheiden hun afval beter. Wijk bij Duurstede scheidt afval ook vóór invoering diftar al beduidend beter dan de stedelijke gemeenten.

De kostenstijging vanwege de verwerkingskosten is ongeveer 30 euro per huishouden. De gemeenten wijken daarin niet veel af van elkaar.

De inwoners van alle gemeenten hebben een kostenstijging op verwerking van GFT en verbranding.

Onderstaande tabel is de stijging in verwerkingskosten voor 2021:

	Verwerkingskosten per huishouden	Tariefstijging '20-'21
Wijk bij Duurstede	€ 29,09	€ 47,0
Utrecht	€ 27,05	€ 59,25
Houten*	€ 27,92	€ 2,75
Nieuwegein	€ 32,88	€ 70,18

*Gegevens Houten zijn van 2020

De stijging van de kosten voor verwerking ontlopen elkaar per gemeente niet veel. Het verschil tussen fanatiek scheidende gemeentes als Wijk bij Duurstede en Houten en de stedelijke gemeenten *komt niet tot uiting in verwerkingskosten*.

Het voordeel van de inwoners van Wijk bij Duurstede is ongeveer 6 euro per jaar tov inwoners van Nieuwegein. De Nieuwegeinse krijgen voor dat geld het comfort van nascheiding.

7. Bronnen

[Eerste Kamer der Staten-Generaal - Wet CO2-heffing industrie \(35.575\) vletg0l3vqzl.pdf \(eerstekamer.nl\)](#)

<https://ris2.ibabs.eu/Agenda/Details/Utrecht/d1453aad-b7d9-42f4-83eb-f8572d772037>

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/gmb-2020-331640.html>

<https://www.renewi.com/nl-nl/over-renewi/onze-rol/actueel/marktontwikkelingen-2021>

<https://www.economischafvalbeheer.nl/nieuws/623-tariefsontwikkelingen-2020>

Er komen vragen over hoe er omgegaan wordt met uw persoonsgegevens als u het formulier invoert. Nynke geeft aan dat uw gegevens in een goed beschermde omgeving opgeslagen worden en enkel gebruikt worden voor het indienen van bezwaar tegen Diftar en het informeren hierover. Uw gegevens worden niet gedeeld met derden, ook niet met Duurstedes voor Democratie, laat staan commerciële partijen en de opgeslagen gegevens zullen na het afronden van deze zaak vernietigd worden. Nynke's enquête is van Nynke. Duurstedes voor Democratie helpt met mensen informeren, maar heeft geen zicht op wie hem invult. En dat houden we zo!

Petitie tegen diftar al massaal getekend

De invoering van “betaald de grijze kliko laten legen” doet veel stof opwaaien. Inwonster Nynke Plaatsman-Visser wilde de gemeenteraad op andere gedachten brengen. Ze vroeg tijd om in te spreken aan in de raadsvergadering. Op het laatste moment werd vanwege tijdgebrek haar spreektijd geschrapt. Ondanks dat liet ze het er niet bij zitten: “Het is volgens mij een heel slecht idee. De argumentatie die de gemeente gebruikt deugt niet.” Zegt ze erover. “Als ze dan niet naar mij alleen kunnen luisteren, dan moeten we met zijn allen onze stem maar laten horen. Daarom ben ik een petitie gestart.”

Er kan nog steeds getekend worden dus de teller loopt nog op. Het onderwerp leeft duidelijk bij de bevolking.

“Ik wil de resultaten aanbieden aan de burgemeester en de raadsleden. Hoe dat moet weet ik nog niet, het wordt allemaal groter dan ik had verwacht. Er zijn allemaal mensen mij gaan helpen. Mensen die rekenen aan het effect voor huishoudens. Mensen die de begroting langslopen. Mensen die de argumenten van de gemeente napluizen en onderuit halen. Geen idee waar we volgende week staan.”

Het besluit was al in 2018 genomen. Er is eventjes wat oppositie geweest van SP en DuurzaamWijk, maar die hebben het 2 jaar laten sudderen. Niemand was alert blijikbaar. Deze maand werd besloten over wat het de inwoners gaat kosten. “Wat meer volksvertegenwoordigers in de raad zou geen kwaad kunnen.”

(Door Nynke Visser) Deze zomer stonden we weer voorover gebogen in onze container met een poetslap. De buurman had zijn container volgegooid met bleek en de andere burens hadden een bedrijf ingehuurd dat elke maand de container komt reinigen. Die maden die vanzelf de weg naar het licht zoeken, het is een ranzig tafereel waar iedereen die je spreekt last van heeft. Maar het zou allemaal veranderen, ondergrondse containers, Diftar en beloond worden voor goed scheidgedrag. Fantastisch! Nou ja, op papier dan.

Die verandering ruikt een beetje, of nou ja, zo bleek afgelopen dinsdag, het gaat behoorlijk stinken.

De vaste prijs voor afval wordt €265 euro per jaar en daar bovenop komt nog het gedifferentieerd tarief. Een prijsstijging van minimaal 17 tot soms wel 60%. Hele prijzen betalen voor halve containers. Het stinkt!

Maar die containers hoeven niet halfvol te zijn! We kunnen ze gewoon nóg een maand extra in de tuin laten staan en wachten tot ze vol zijn. Nee wacht! De gemeente Wijk bij Duurstede schat dat een gemiddeld huishouden 4x per jaar een container gaat legen, extraheer ik uit de begroting. Ik werd er even stil van. Dat betekent dus een restafval container voor 3 maanden in je tuin. Ah, Jakkie,bah.

Het plaatje klopt vast op papier, het is zaligmakend en misschien de waarheid in rekenkundige modellen. Ik ben een ontzettend grote fan van duurzaamheid en het reduceren van de afvalberg. Maar de praktijk is dat je toch elke maand die container voor de deur zet om de geur te ontlopen en dat al eigenlijk veel te weinig is. Dat je verhalen hoort van mensen die hun luiers in de afvalbakken stoppen, dat er stiekem restafval verwerkt wordt in de PMD lozing om kosten te ontlopen en dat als je die container toch aan de weg zet, je hem net zo goed vol kan storten met ander afval. Dan begin ik nog niet over het zwerfafval dat ontstaat en illegale lozingen. Het gaat gewoon niet in combinatie met het vrij summiere ophaalschema dat de gemeente Wijk bij Duurstede hanteert.

Diftar, het gaat en staat bij draagvlak onder de bevolking. Als we het de maden zouden vragen zouden we een absolute meerderheid voor invoering van dit systeem hebben, maar ik was toch benieuwd naar dat draagvlak. Dus startte ik een bezwaarpeiling. Inmiddels zijn we enkele dagen later en geeft 14% van de huishoudens in Wijk bij Duurstede aan dat ze bezwaar maken tegen de Diftar tarieven, 1500 mensen ondertekenden mijn verzoek

tot het doen van bezwaar. Dat kan jij ook doen, zodat we samen een geluid naar de gemeente kunnen afgeven. Maak hier bezwaar aan. Ik beloof plechtig, ik verkoop geen e-mailadressen en informeer u slechts.

Duurzaamheid is prachtig, maar niet als het stinkt.